

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201
Andreas Evestedt
Telefon: 0850812230

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
24 september 2020

Remiss av Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad.

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/931

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss innehållande miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande.

Handlingsplanen är ett tematiskt tillägg till stadens miljöprogram och syftar till att peka ut, förmedla och skapa samsyn kring ett antal strategier för att uppnå ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem.

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget till handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad är ett mycket ambitiöst och viktigt dokument då den innebär en konkretisering av miljöprogrammet och dess mål om ”Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerade och sammanhängande ekosystem”.

För att kunna förverkliga handlingsplanen är det enligt förvaltningen mycket viktigt att tillräckliga medel tillförs respektive ansvarig nämnd så att nödvändiga åtgärder kan genomföras. Det gäller exempelvis medel för att sköta artrika miljöer, såsom värdefulla ek- och tallmiljöer, vilka kräver skötselinsatser utöver den ordinarie parkskötseln. Andra föreslagna åtgärder, till exempel att andelen ekologiska livsmedel och andra ekologiskt certifierade produkter ska öka innebär också ökade kostnader.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till, förutom Södermalms stadsdelsnämnd, remitterat ett förslag till handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad till bland annat samtliga stadsdelsnämnder, ett

flertal facknämnder, intresseföreningar samt till grannkommuner för yttrande.

Remisstiden sträcker sig till den 6 oktober 2020.

Miljöförvaltningen har tidigare skickat ut förslaget till handlingsplan i form av en kontorsremiss till stadens samtliga stadsdelsförvaltningar och flera fackförvaltningar för yttrande. Södermalms stadsdelsförvaltning lämnade synpunkter på kontorsremissen den 10 februari 2020 och förvaltningens svar anmäldes som ett delegationsbeslut på nämndsammanträdet den 20 februari 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 14 september 2020 och i rådet för funktionshindersfrågor den 15 september 2020.

Ärendet

Remissen utgörs av ”Framställan, Miljö- och hälsoskyddsnämnden”, ”Bilaga 1 – handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald” samt ”Tjänsteutlåtande, Miljö- och hälsoskyddsnämnden”.

”Bilaga 1 – handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald” samt ”Tjänsteutlåtande, Miljö- och hälsoskyddsnämnden” bifogas som bilaga 1 och 2 i ärendet.

Nedan görs en sammanfattning av förslaget till handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav i budgeten för 2019 miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi för biologisk mångfald i samarbete med samordningsgruppen för Grönare Stockholm.

Handlingsplanen är ett tematiskt tillägg till stadens miljöprogram och syftar till att peka ut, förmedla och skapa samsyn kring ett antal strategier för att uppnå ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerande och sammanhängande ekosystem. Målet knyter an till det nationella miljökvalitetsmålet ”Ett rikt växt- och djurliv”, samt till de globala hållbarhetsmålen nummer 14 och 15 i Agenda 2030

om liv under vattenytan och på land. Det har även bäring på mål nummer 11 om hållbara städer.

Inledning

I förslaget anges att Stockholms stad utgör navet i en expansiv storstadsregion med en uttalad ambition att bygga ett stort antal bostäder i en tät och grön stad. Stockholm stad har som mål att bygga 140 000 nya bostäder till 2030. Inom en nära framtid beräknas staden ha över en miljon invånare. För den snabbt växande staden är det en utmaning att tillgodose efterfrågan på bostäder och teknisk infrastruktur, samtidigt som de viktiga funktionerna hos våra ekosystem och de tjänster vi får från dem värnas. En ökande befolkning kommer att vara i behov av rekreationsområden, grönska och vatten av god kvalitet. Fragmentering av landskapet och minskning av livsmiljöer för växter och djur behöver motverkas genom god planering, förstärkningsåtgärder och naturvårdsskötsel.

För att värna och utveckla dessa värden och funktioner när Stockholm växer behövs ett strategiskt angreppssätt, där behov och förutsättningar definieras och lämpligt tillvägagångssätt i stadens olika aktiviteter föreslås. Handlingsplanen stödjer det arbetet genom att visa på hur vi kan gynna och stärka biologisk mångfald i den fysiska miljön och se till att frågan uppmärksammas i stadens olika arbetsprocesser. Handlingsplanen omfattar strategier för staden internt liksom för externa aktörer som är verksamma i Stockholm. Den utgör även ett underlag för samverkan med andra kommuner kring biologisk mångfald.

Handlingsplanen omfattar Stockholms stads geografiska område (inklusive vattenområden) samt stadens markinnehav utanför kommungränsen. Handlingsplanen gäller tills vidare men ses över i samband med framtagande av nya miljöprogram.

Handlingsplanens fem strategier

Handlingsplanen och dess genomförande innebär en konkretisering av stadens miljöprogram. I miljöprogrammet är biologisk mångfald ett av sju prioriterade mål.

Målet lyder:

”Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerade och sammanhängande ekosystem”.

Den föreslagna handlingsplanen innehåller fem strategier för att nå målbilden i miljöprogrammet:

1. Lyft fram prioriterade arter och naturkvaliteter.
2. Uppmärksamma biologisk mångfald i stadens processer.
3. Genomföra ekologiska förstärkningsåtgärder.
4. Utveckla kunskap och kommunikation.
5. Utveckla verktyg som underlättar samverkan och genomförande.

1. Lyft fram prioriterade arter och naturkvaliteter

Strategin innebär att förutsättningarna för de naturkvaliteter som har stor betydelse för biologisk mångfald i Stockholms stad uppmärksammas och förstärks. Det innefattar en sammanhängande blågrön infrastruktur som prioriterar naturtyper med lång kontinuitet eller stor ekologisk funktionalitet. Statusen på skyddsvärda arter i staden förbättras genom att prioriterade arter uppmärksammas och deras livsmiljöer och populationer värnas.

Följande naturkvaliteter är särskilt prioriterade i handlingsplanen:

- En sammanhängande, väl fungerande blågrön infrastruktur.
- Ett stort inslag av olika vattenmiljöer såsom stränder, vattendrag, sjöar och kustvatten.
- Artrika naturtyper med lång kontinuitet såsom ekmiljöer, barrskogar, tallmiljöer och ängsmarker med prioriterade skyddsvärda arter.
- Bostadsnära vardagsnatur med artrika inslag.

I handlingsplanen har ett antal artgrupper bedömts som särskilt lämpliga att fokusera på och prioritera i arbetet med biologisk mångfald:

- Gamla ekar
- Gamla tallar
- Fladdermöss
- Bin och pollinerare
- Rovfåglar (t.ex. duvhök, tornfalk)
- Groddjur (t.ex. större vattensalamander, padda)
- Fiskar (t.ex. abborre, grönling)
- Trollsländor
- Skyddsvärda urbana arter (t.ex. tornseglare, paddfot)
- Skyddsvärda skogslevande arter (t.ex. tofsmes, linnea)

Södermalms stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsmiljö

Medborgarplatsen 25
Box 4270
102 66 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
stockholm.se

2. Uppmärksamma biologisk mångfald i stadens processer

Strategin innebär att frågan om biologisk mångfald lyfts tidigt i stadens processer för planering, exploatering, investeringar och skötsel så att de ekologiska funktionerna i Stockholms blågröna infrastruktur kan upprätthållas och stärkas. I upphandling av varor

och tjänster utvecklas krav i syfte att gynna den biologiska mångfalden, både i Stockholm och i omvärlden.

De processer och exempel på angelägna insatser som lyfts fram i förslaget beskriv nedan: (nedan redovisas i huvudsak de insatser där stadsdelsförvaltningarna har ett utpekad ansvar eller på annat sätt är delaktiga)¹

- *Fysisk planering och exploatering*

Insatser:

- Bedriva områdesplanering där ett samlat grepp tas om förutsättningarna för att upprätthålla den biologiska mångfalden i Stockholm.

Huvudansvar och initiativtagare: Stadsbyggnadskontoret.

Ansvar: exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.

- Ta fram mångfunktionella lösningar som berörda förvaltningar står bakom genom att samplanera åtgärder för biologisk mångfald, klimatanpassning, vattenrening, värmeutjämning och andra ekosystemtjänster på allmän plats. I framtagandet av mångfunktionella lösningar måste drift och underhållsaspekter arbetas in då dessa lösningar kan innebära ökade drift- och underhållskostnader. Även rutiner för framtida drift bör ingå i samplaneringen av ytor där ökat slitage förväntas.

Ansvar: exploateringskontoret, fastighetskontoret, idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, stadsdelsförvaltningarna, trafikkontoret samt kommunala byggande och förvaltande bolag.

- Utveckla befintliga och nya verktyg såsom ekologiska kartunderlag och grönytefaktor för att beakta biologisk mångfald i stadsplaneringen.

Initiativtagare: miljöförvaltningen och exploateringskontoret.

Ansvar: exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret med stöd av stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.

Södermalms stadsdelsförvaltning
Avdelningen för stadsmiljö

Medborgarplatsen 25
Box 4270
102 66 Stockholm
Växel 08-508-12-000
Fax
soder@stockholm.se
stockholm.se

¹ I förslaget anges *huvudansvarig* vara den förvaltning eller det kontor där ansvar är utpekad i reglemente eller i budgetuppdrag. *Initiativtagare* är den förvaltningen eller kontor där någon behöver hålla ihop ett arbete och se till att det blir av, men där huvudansvar saknas. *Ansvar* i övrigt innebär att alla ansvarar för att insatsen utförs inom den egna organisationen.

- **Investeringar i befintlig blå- och grönytor**
Exempel på insatser:
 - Utveckla gemensamma arbetssätt för att gynna biologisk mångfald, till exempel inom årliga parkinvesteringar, andra satsningar på kommunalt ägd mark eller kommunala investeringar i samband med exploatering.
Initiativtagare: trafikkontoret.
Ansvar: exploateringskontoret, fastighetskontoret, idrottförvaltningen, kyrkogårdsförvaltningen, miljöförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, trafikkontoret samt kommunala byggande och förvaltande bolag.
 - Tydliggöra och specificera skötselbehov för att upprätthålla biologisk mångfald i samband med investeringar på kommunalt ägd mark och vatten.
Ansvar: respektive förvaltning i samråd med exploateringskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret.
- **Naturvårdsskötsel**
Exempel på insatser:
 - Uppmärksamma skötselbehov av värdefulla naturområden utanför naturreservaten genom att göra en behovsinventering. Behovsinventeringen utgör underlag för nya skötselplaner.
Initiativtagare: miljöförvaltningen (behovsinventering). Respektive förvaltare ansvarar för nya skötselplaner.
Ansvar: miljöförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.
 - Förtydliga i de lokala parkplanerna hur naturvärden och biologisk mångfald kan gynnas.
Initiativtagare: trafikkontoret.
Ansvar: stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret i samråd med miljöförvaltningen.
- **Åtgärdsarbete för god vattenstatus**
Exempel på insatser:
 - Eftersträva en kombination av vattenrening och livsmiljöer för djur och växtliv i planering och genomförande av LÅP-åtgärder (lokala åtgärdsprogram) som berör naturmiljöer och andra befintliga eller planerade grönytor, både för vattenorganismer och för arter som behöver vattenmiljöer i sin livscykel.
Ansvar: miljöförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, Stockholm Vatten och Avfall och trafikkontoret.

- Ta fram naturvärdesinventeringar och landskapsekologiska analyser för vattenmiljöer som underlag vid förändringar i strandområden. Successivt ta fram motsvarande underlag som kunskapsuppbyggnad inom miljöövervakningen.
Initiativtagare: exploateringskontoret (inom exploateringsprocessen) respektive miljöförvaltningen (vid miljöövervakning).
Ansvar: exploateringskontoret, miljöförvaltningen och stadsbyggnadskontoret med stöd av stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.

- *Miljöövervakning av biologisk mångfald*
För att följa upp tillståndet i naturmiljön samt resultatet av utförda åtgärder är miljöövervakningen av biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster en central process.
Ansvar: miljöförvaltningen.

- *Tillsyn av skyddade naturområden*
I samband med tillsynen av stadens natur- och kulturresevat följs tillståndet upp för de värden som reservaten ska skydda och de mål som satts upp i reservatsbeslut och fastställda skötselplaner.
Ansvar: miljöförvaltningen.

- *Upphandling som berör biologisk mångfald*
Exempel på insatser:
 - Ta fram en gemensam kravspecifikation för upphandling av skötselentreprenörer gällande naturhänsyn och naturvård.
Initiativtagare: trafikkontoret.
Ansvar: fastighetskontoret, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.

 - Öka andelen inköpta livsmedel som gynnar naturbete och/eller är ekologiskt märkta, samt öka utbudet av vegetariska livsmedel generellt.
Initiativtagare: serviceförvaltningen.
Ansvar: serviceförvaltningen (upphandlar avtal) samt övriga förvaltningar och bolag (avropar utifrån avtalen).

 - Öka andelen ekologiskt certifierade produkter i stadens inköp genom att ställa krav i upphandlingen.
Initiativtagare: serviceförvaltningen.

Ansvar: Serviceförvaltningen (upphandlar avtal) samt övriga förvaltningar och bolag (avropar utifrån avtalen).

- Vid inköp och upphandling, använd Världsnaturfondens (WWF) konsumentguider för kött och fisk.

Initiativtagare: serviceförvaltningen.

Ansvar: Serviceförvaltningen (upphandlar avtal) samt övriga förvaltningar och bolag (avropar utifrån avtalen).

3. Genomföra ekologiska förstärkningsåtgärder

Strategin innebär att blågrön infrastruktur värnas i samband med Stockholms stadsutveckling. Kärnområden och livsmiljöer för prioriterade arter förstärks så att spridningsfunktioner för lokala och regionala spridningssamband fungerar. Ekologiskt kritiska områden och svaga länkar identifieras så att lämpliga förstärkningsåtgärder kan planeras.

Parallellt med att uppnå målet om 140 000 nya bostäder till år 2030 behöver staden arbeta med att stärka den blågröna infrastrukturen och undvika fragmentering, barriäreffekt och förlust av arter. Åtgärder behövs både för att berika större kärnområden där många arter lever och för att värna ett nätverk av lämpliga mindre livsmiljöer och spridningszoner över en större yta.

De prioriterade naturkvaliteter och arter som beskrivs i Strategi 1 anges även gynnas av de förslag på fysiska förstärkningsåtgärder som tas fram. Särskilt fokus i arbetet behövs därför avseende:

- Åtgärder som gynnar grova träd, sammanhängande skog och död ved – särskilt för arter knutna till ekmiljöer och äldre barrskog.
- Åtgärder som minskar trafikens barriäreffekter och förstärker livsmiljön för groddjur och andra våtmarksarter.
- Åtgärder som ökar artmångfalden i gräsmarker och planteringar – särskilt för pollinatörer.
- Åtgärder som förstärker stränder som livsmiljöer och spridningsvägar.

Med riktade fysiska åtgärder kan kärnområden, livsmiljöer och spridningsvägar i den blågröna infrastrukturen förstärkas. I handlingsplanen föreslås principer för hur staden kan arbeta med förstärkningsåtgärder i olika naturmiljöer och exempel på vilka typer av generella åtgärder som är särskilt angelägna att genomföra.

Gamla träd, sammanhängande skog och död ved

- Prioritera friställning och skötsel av befintliga jätteeckar samt yngre ekar med potential att bli bredkroniga.
- Skapa solbelysta miljöer kring äldre tallar, främst i skogsfragment utanför det sammanhängande nätverket av barrskogar.
- Identifiera områden där inslaget av död ved bör ökas.

Groddjur och barriärminskande åtgärder

- Restaurera och nyskapa lekvattnen för groddjur såsom dammar och våtmarker med ökat fokus på kontinuerlig skötsel.

Ökad mångfald i gräsmarker samt bostadsnära natur – bra för pollinatörer och fåglar.

- Identifiera gräsmarker med potential att restaureras och skötas som blomsterängar.
- Gynna bomiljöer i form av död ved samt sandblottor för solitärbin.

Stränder som livsmiljöer och spridningsvägar

- Identifiera platser för att återskapa och förstärka vegetation i omvandlade strandmiljöer, även hårdgjorda strandkanter.
- Restaurera utträtade diken samt kuverterade mindre vattendrag till öppna, mer slingrande lopp (meandring).

4. Utveckla kunskap och kommunikation

Strategin innebär att kunskapen om biologisk mångfald ökar hos ansvariga i stadens förvaltningar och bolag. Strategin innebär även att Stockholms stad kommunicerar med invånarna om hur staden arbetar med biologisk mångfald och hur stockholmarna själva kan bidra till att gynna den biologiska mångfalden.

De huvudsakliga interna målgrupperna är alla de förvaltningar och bolag som arbetar med eller kan påverka biologisk mångfald i stadens olika processer. Till interna målgrupper hör även stadens skolor och förskolor. Deras pedagogiska verksamhet kan långsiktigt bidra till att öka kunskaperna om den biologiska mångfalden. Stadens naturskolor har en viktig roll, och verksamheten behöver fortsätta utvecklas för att öka kunskapen om biologisk mångfald hos elever i grundskolan. Ett utökat samarbete med skolor och förskolor idag kan få stor effekt på invånarnas engagemang och kunskap om biologisk mångfald i framtiden.

Huvudsakliga externa målgrupper är exempelvis organisationer, föreningar, entreprenörer, politiker och forskare.

I förslaget anges exempel på konkreta kommunikations- och utbildningsinsatser som bör tas fram, bland annat:

- Vidareutveckling av utbildningsmaterial för naturvårdsskötsel som tagits fram av miljöförvaltningen.
- Kampanjer för prioriterade arter på sociala medier och Stockholms stads informationstavlor.
- Information riktad till stadens koloniträdgårdsföreningar om hur de kan bidra till att gynna den biologiska mångfalden.

5. Verktyg som underlättar samverkan och genomförande

Strategin innebär att digitala verktyg och underlag för att arbeta med biologisk mångfald utvecklas och tillgängliggörs för alla berörda inom staden.

IT-verktygen används inom stadens fysiska planering, skötselplanering och investeringar i parkmark och naturområden men även inom uppföljning, miljöövervakning och utvärdering. För att de ska fungera inom hela staden måste de vara lättillgängliga, överblickbara och lätta att använda för berörda förvaltningar och bolag.

Behov av ny kunskap

Inom vissa sakområden behövs kunskapsuppbyggnad, särskilt inom de områden där påverkan på ekosystemen förväntas öka. Detta gäller beredskap för påverkan på stadens biologiska mångfald från klimatförändringarna, från ljusföroreningar och buller samt vad som bör göras för att skydda mångfalden. Det gäller även kännedomen om hur stadens konsumtion påverkar biologisk mångfald i omvärlden.

Kunskapsuppbyggnad behövs också när det gäller invasiva främmande arter och hur deras spridning kan förhindras. Från EU och statliga myndigheter finns numera listor på invasiva växt- och djurarter och rekommendationer om hur de bör hanteras. Den urbana miljön utgör en inkörsport för sådana arter, till exempel kan växter som parkslide och jätteloka etableras när marken läggs bar i samband med ny exploatering.

Exempel på angelägna insatser:

Kartlägga förekomst av invasiva arter i staden. Utredda hur staden bör hantera invasiva arter samt ansvarsfördelning för detta.

Initiativtagare: trafikkontoret.

Ansvar: exploateringskontoret, miljöförvaltningen, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna.

Ansvarsfördelning och samverkan

Det behövs samverkan både inom staden och med externa aktörer för att ta ett helhetsgrepp om arbetet med biologisk mångfald och för att kunna förverkliga handlingsplanen.

Det finns idag flera fungerande nätverk och grupper i staden där frågor som rör biologisk mångfald tas upp. Exempel på sådana är strategiska samordningsgruppen för Grönare Stockholm och naturvårdsnätverket.

Samverkan med externa aktörer är viktigt, framförallt eftersom grönstrukturen sträcker sig över de geografiska gränserna. Samverkan sker bland annat med andra kommuner och forskare från olika institutioner. Samverkan sker även direkt med stadens medborgare genom så kallad brukarsamverkan som innebär att stadens invånare får möjlighet att engagera sig i skötseln av den egna närmiljön.

Implementering

I förslaget till handlingsplan anges att en förutsättning för att handlingsplanens fem strategier ska kunna ge effekt är att geografiskt kopplade åtgärdsprogram med plats specifika åtgärder tas fram. I åtgärdsprogrammen kan strategierna omsättas i praktisk handling. Det är också angeläget att centrala, processinriktade insatser görs utifrån handlingsplanens förslag. Dessa kan påbörjas efter beslut om denna handlingsplan.

Miljöförvaltningen kommer att leda arbetet med att ta fram åtgärdsprogrammen och framtagandet kommer att ske i nära samverkan med berörda förvaltningar och bolag. I arbetet med programmen kommer även de förvaltningar som föreslås vara ansvariga för genomförande av åtgärder enligt programmen att anges, där inte minst stadsdelsförvaltningarna har en viktig roll.

I implementeringen av handlingsplanen behöver ekologiska förstärkningsåtgärder tas fram. Detta kan göras genom att kartera förutsättningar och analysera övergripande landskapsekologiska samband för flera stadsdelar. Dessa analyser används sedan som underlag för att ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram, där platser för konkreta åtgärder pekats ut och kostnadsberäknas. Att ta fram generella förslag med tips på enkla åtgärder för biologisk mångfald som kan tillämpas även i bostadsnära natur kan också ingå i arbetet med åtgärdsprogram.

Exempel på angelägna insatser

- Ta fram stadsdelsvisa åtgärdsprogram för biologisk mångfald.
Ansvar: miljöförvaltningen i samverkan med samordningsgruppen för Grönare Stockholm och stadsdelsförvaltningarna.
- Inom arbetet med åtgärdsprogram även ta fram förslag på generella mindre åtgärder för biologisk mångfald som kan tillämpas inom bostadsnära natur.
Initiativtagare: miljöförvaltningen.
Ansvar: miljöförvaltningen i samråd med de kommunala bolagen, fastighetskontoret, stadsdelsförvaltningarna och trafikkontoret.

Synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget till handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad är ett mycket ambitiöst och viktigt dokument då den innebär en konkretisering av miljöprogrammet och dess mål om ”Ett Stockholm med biologisk mångfald i väl fungerade och sammanhängande ekosystem”.

Förvaltningen kan konstatera att flera av de synpunkter som förvaltningen lämnade i samband med kontorsremissen omhändertagits, såsom att stadsdelsförvaltningarna ska vara delaktiga i att tydliggöra och specificera skötselbehov för att upprätthålla biologisk mångfald i samband med investeringar på kommunalt ägd mark och vatten.

För att kunna förverkliga handlingsplanen är det enligt förvaltningen mycket viktigt att tillräckliga medel tillförs respektive ansvarig nämnd så att nödvändiga åtgärder kan genomföras. Det gäller exempelvis medel för att sköta artrika miljöer, såsom värdefulla ek- och tallmiljöer, vilka kräver skötselinsatser utöver den ordinarie parkskötseln. Andra föreslagna åtgärder, till exempel att andelen ekologiska livsmedel och andra ekologiskt certifierade produkter ska öka, innebär också ökade kostnader.

Idag söker nämnderna medel för förbättrings- och skötselåtgärder av befintliga naturreservat hos kommunstyrelsen i samband med exempelvis verksamhetsplanen. För att säkerställa att naturreservaten sköts i enlighet med framtagna skötselplaner anser förvaltningen att de extra medel som krävs för detta istället ska ingå i den budget som respektive nämnd tilldelas utifrån stadsmiljönyckeln. Därutöver anser förvaltningen att det bör vara

möjligt att söka medel för exempelvis framtagande av skötselplaner för park- och naturområden som ligger utanför naturreservaten.

För att handlingsplanen ska bli konkret och genomförbar är det enligt förvaltningen angeläget att de i förslaget beskrivna lokala åtgärdsprogrammen med platsspecifika åtgärder tas fram. Genom att ha tillgång till ett sådant program, där åtgärder och ansvarig nämnd tydligt anges, har förvaltningen möjlighet att planera in aktuella åtgärder i verksamhetsplanen och eventuellt söka extra medel. Det är enligt förvaltningen positivt att miljöförvaltningen har en ledande och stödjande roll i arbetet med att ta fram dessa program.

En viktig fråga som rör biologisk mångfald är enligt förvaltningen problemet med att många parkytor är utsatta för extra stort slitage då det saknas tillräckligt stora skol- och förskolegårdar. Naturreservatet i Sickla park är ett exempel på detta, där värdefulla ekmiljöer utsätts för mycket stort slitage då ytorna där nyttjas som skolgård. Förvaltningen önskar att handlingsplanen belyser denna problematik tydligare.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör

Andreas Evestedt
Avdelningschef

Bilagor

1. Bilaga 1 – handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald.
2. Tjänsteutlåtande, Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2020-09-09
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2020-09-09